

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

W SZKOLE PODSTAWOWEJ
IM. ŚW. JADWIGI KRÓLOWEJ
W KLIMONTOWIE

Podstawy prawne Standardów Ochrony Małoletnich w szkole (2026)

Niniejszy dokument został opracowany w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy prawa krajowego oraz międzynarodowego regulujące ochronę dzieci i młodzieży przed krzywdzeniem, w szczególności:

1. Akty prawa krajowego

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2024 r. z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2024 r. z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2024 r. z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2023 r. z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2024 r. z późn. zm.)
8. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz.U. z 2024 r. z późn. zm.)
9. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024 r. z późn. zm.)
10. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2024 r. z późn. zm.)
11. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2022 r. poz. 1700 z późn. zm.)
12. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781)
13. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz.U. z 2024 r. z późn. zm.), w szczególności art. 22b

2. Akty wykonawcze

14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”
15. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową
16. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzorów zaświadczeń dotyczących udziału w programach dla osób stosujących przemoc domową
17. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową

3. Akty prawa międzynarodowego i europejskiego

18. Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ dnia 20 listopada 1989 r.
19. Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzona w Stambule dnia 11 maja 2011 r.

20. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1385 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej

4. Dokumenty programowe i wytyczne

21. Uchwała Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030
22. Wytyczne Komendanta Głównego Policji z dnia 5 lipca 2024 r. dotyczące realizacji procedury „Niebieskie Karty” oraz stosowania środków ochrony wobec osób dotkniętych przemocą

Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem pełnią funkcję dokumentu, który porządkuje procedury ochrony dzieci oraz przedstawia, w jaki sposób szkoła będzie je wdrażać, realizować, monitorować i ewaluować.

Dobra relacja pedagogiczna między nauczycielem a uczniem powinna być oparta na akceptacji, docenianiu i życzliwości. Do elementów takiej relacji należą m.in.:

- 1) okazywanie zainteresowania sprawami uczniów (ich przeżyciami, pasjami, wzajemnymi relacjami, postępami w nauce, problemami, itp.) poprzez rozmowy i uważne słuchanie;
- 2) okazywanie szacunku uczniom: modelowanie pozytywnych zachowań uczniów wobec kolegów, np. dzielenie się z innymi, pomaganie słabszym;
- 3) chwalenie uczniów – zauważanie pozytywnych stron funkcjonowania dzieci;
- 4) pozytywna krytyka – umiejętnie przekazywanie dzieciom (bez ośmieszania i zawstydzania) informacji o potrzebie zmiany zachowania czy nabywania wiedzy;
- 5) wspieranie uczniów będących w trudnej sytuacji rodzinnej lub z problemami w nauce – wypracowanie sposobów pomocy tym dzieciom;
- 6) umiejętność pracy z grupą – umiejętność rozwiązywania konfliktów, prowadzenia rozmów i warsztatów.

STANDARD I

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikami Szkoły - w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich

1. Pracownicy Szkoły:

- działają dla dobra dziecka i w jego najlepiej pojętym interesie;
 - traktują dziecko z poszanowaniem jego godności i potrzeb;
 - wszelkie działania podejmują w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji;
 - działają w sposób jawny i przejrzysty, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji swojego zachowania ;
 - zapewniają dzieci, że w przypadku, gdy czują się one niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć i oczekiwać odpowiedniej reakcji oraz pomocy;
 - w komunikacji z dziećmi zachowują cierpliwość i szacunek dla dziecka;
 - uważnie słuchają dzieci i udzielają im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
2. Podejmując decyzje dotyczące dziecka, należy je o tym poinformować i starać się brać pod uwagę jego oczekiwania
 3. Należy szanować prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępstwo od zasady poufności, aby chronić dziecko, należy dziecku to wyjaśnić najszybciej jak to możliwe.
 4. Należy doceniać i szanować wkład dzieci w podejmowane działania, zachęcać do aktywności, kreatywności i traktować równo, bez względu na płeć, orientację seksualną,

sprawność/niepełnosprawność, światopogląd.

5. Istnieją sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny czy konieczny pod warunkiem, że spełnia on zasady bezpiecznego kontaktu, tj. jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć itp. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie, które jest odpowiednie wobec jednego dziecka może być niewłaściwe wobec innego. Dlatego zawsze należy kierować się profesjonalnym osądem, słuchając, rozmawiając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie). Należy mieć świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.
6. Zawsze trzeba być gotowym na wyjaśnienie i uzasadnienie swoich zachowań i działań.
7. Należy zachować szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania (takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi). W takich przypadkach należy reagować taktownie, lecz stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
8. Kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych. Jeśli jednak zachodzi konieczność nawiązania kontaktu, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami/opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy). Zakazuje się kontaktów przez prywatne social media (Messenger, Instagram itp.).
9. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci oraz ich rodziców.

Zachowania niedozwolone wobec małoletnich:

1. Nie wolno upokarzać, obrażać i lekceważyć dziecka.
2. Nie wolno krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikającej z zagrożenia bezpieczeństwa samego dziecka lub innych osób.
3. Nie wolno dotykać dziecka w sposób, który może być uznany za niestosowny.
4. Nie wolno ujawniać informacji o sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej dotyczących dziecka osobom nieuprawnionym.
5. Nie wolno stosować przemocy wobec dziecka.
6. Nie wolno zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny – nie wolno używać wulgarnych słów, nieprzyzwoitych gestów i żartów, nawiązywać w rozmowie do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz nie wolno wykorzystywać wobec dziecka relacji władzy czy przewagi fizycznej).
7. Nie wolno faworyzować dziecka.
8. Nie wolno nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji mogących sugerować relacje seksualne ani składać dziecku propozycji o nieprzyzwoitym charakterze (seksualne żarty, gesty, udostępnianie treści erotycznych i pornograficznych).
9. Nie wolno utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych.
10. Nie wolno proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych, narkotyków, jak również używać ich w obecności dzieci.
11. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany.
12. Podczas wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku.

Wszystkie działania podejmowane są z priorytetem ochrony dobra dziecka (zasada minimalizacji szkód).

Standard II

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego. Zasady postępowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.

Zasady ogólne postępowania:

Szkoła dokonuje wstępnej oceny ryzyka krzywdzenia dziecka:

- niskie ryzyko
- średnie
- wysokie (zagrożenie życia/zdrowia)

Tryby postępowania w sytuacji krzywdzenia:

· **TRYB STANDARDOWY**

- zgłoszenie do dyrektora: do 24 h
- działania szkolne + obserwacja

· **TRYB PILNY**

- zgłoszenie do dyrektora: natychmiast
- kontakt z rodzicami + specjalistami
- przygotowanie planu bezpieczeństwa

· **TRYB KRYTYCZNY**

- zagrożenie życia/zdrowia
- natychmiastowe:
 - wezwanie Policji
 - zawiadomienie dyrektora
 - rozpoczęcie „Niebieskiej Karty”

— Dobór trybu zależy od poziomu ryzyka krzywdzenia dziecka.

— Pracownik, który jako pierwszy uzyska informację o krzywdzeniu dziecka, jest zobowiązany do podjęcia działań i przekazania informacji dalej.

— Szkoła przekazuje informację o podejrzeniu przemocy do Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI) nie później niż w ciągu 2–3 dni roboczych.

ZASADY WYMIANY INFORMACJI:

Szkoła przekazuje informacje w przypadku, gdy występuje:

- nowe zdarzenie
- pogorszenie sytuacji
- zagrożenie życia
- interwencja Policji
- hospitalizacja dziecka

PROCEDURA INTERWENCJI:

1. Każdy pracownik Szkoły, który otrzyma informację o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego jest zobowiązany do niezwłocznego poinformowania dyrektora Szkoły.
2. Wszystkie zauważone podejrzone sytuacje należy niezwłocznie zgłosić dyrektorowi Szkoły (zgłoszenie nie później niż w ciągu 24 godzin, sporządzenie notatki tego samego dnia).
3. Podczas rozpoznawania sytuacji przemocy wobec osób niepełnosprawnych istotne jest:
 - uważne wysłuchanie osoby pokrzywdzonej – bez obecności opiekunów;
 - przeprowadzenie rozmowy na temat sytuacji krzywdzenia (fakty dotyczące form przemocy, częstotliwości ich występowania itp.);
 - zebranie informacji w środowisku (ustalenie, czy są osoby, które zauważają symptomy krzywdzenia oraz czy osoba niepełnosprawna poinformowała kogoś o tym);
 - podjęcie działań w kierunku odizolowania osoby krzywdzonej od sprawcy przemocy – w razie konieczności;
 - poinformowanie dyrektora/psychologa/pedagoga.
4. Podczas rozpoznawania sytuacji przemocy wobec osób niepełnosprawnych należy unikać błędów, którymi mogą być:
 - niewysłuchanie osoby niepełnosprawnej;
 - lekceważenie skarg;
 - przyjmowanie, że zdarzenie nie miało miejsca wyłącznie na podstawie wyjaśnień opiekunów;
 - pomijanie lub zniekształcanie procedur postępowania;
5. Decyzja o rozmowie z dzieckiem, w stosunku do którego istnieje uzasadnione podejrzenie jego krzywdzenia i o podjęciu procedury podejmowania interwencji, podejmowana jest przez zespół powołany przez dyrektora na wniosek osoby, która zauważa niepokojące zachowanie dziecka lub zdobywa informacje na ten temat od samego dziecka albo od osoby, która jest świadkiem przemocy w jego rodzinie.
6. Podjęcie procedury interwencji poprzedzone jest sporządzeniem notatki pisemnej przez osobę, o której mowa pkt 5.
7. Wzór procedury interwencji stanowi załącznik do Standardów.
8. W przypadku stwierdzenia, że nie jest konieczne powiadomienie organów zewnętrznych, ponieważ zespół, o którym mowa w pkt.1, stwierdza, że nie jest zagrożone zdrowie, życie i dobro dziecka, wychowawca ustala i realizuje plan współpracy z rodzicami/opiekunami dziecka, w celu poprawy funkcjonowania dziecka.

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia:

Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia ustala zespół powołany przez dyrektora, w skład którego wchodzi co najmniej dyrektor, wychowawca ucznia, psycholog i pedagog szkolny.

W sytuacjach podwyższonego ryzyka opracowuje się plan bezpieczeństwa dziecka:

- kto pomaga
- gdzie dziecko może się zgłosić
- co robić w sytuacji zagrożenia

Plan pomocy dziecku powinien zawierać wskazania dotyczące:

- 1) określenia form pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie Szkoły lub kierowania do instytucji udzielających różnych form pomocy - terapia indywidualna bądź grupowa, warsztaty rozwijające zainteresowania i uzdolnienia - w uzgodnieniu z rodzicami i adekwatnie do potrzeb;
- 2) wzmocnienia dziecka poprzez zapewnienie mu odpowiednio do potrzeb i w uzgodnieniu z rodzicami - konsultacji psychologiczno-pedagogicznych w poradni psychologicznopedagogicznej, ewentualnie konsultacji psychiatrycznych;
- 3) wspierania rodziny – poprzez kierowanie stosownie do potrzeb do instytucji zapewniających np. poradnictwo, konsultacje psychologiczne, terapię uzależnień, terapię dla sprawców przemocy, warsztaty umiejętności wychowawczych;
- 4) pomocy socjalnej lub materialnej poprzez kierowanie do instytucji oferujących: pomoc socjalną, poradnictwo i warsztaty w zakresie metod poszukiwania pracy, organizowanie pomocy finansowej, rzeczowej, ciepłego posiłku, zbiórki odzieży itp.;
- 5) pomocy w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych - poprzez zastosowanie procedur mediacyjnych bądź kierowanie do mediatorów;
- 6) Dziecko będące świadkiem przemocy traktowane jest jako osoba doznająca przemocy.
- 7) Brak współpracy rodziców nie wstrzymuje działań szkoły. Szkoła dokumentuje działania oraz zgłasza do odpowiednich instytucji.
- 8) Przebieg realizacji planu monitoruje wychowawca klasy, pedagog szkolny, psycholog szkolny.
- 9) Wyznacza się koordynatorów do spraw ochrony małoletnich: Agnieszka Paliga (pedagog specjalny) oraz Danuta Rosa (pedagog specjalny), odpowiedzialnych za monitorowanie wdrażania Standardów Ochrony Małoletnich.

Do zadań koordynatora należy w szczególności monitorowanie realizacji Standardów, współpraca z instytucjami oraz inicjowanie działań profilaktycznych.”

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO

Podstawy prawne:

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z późn. zm.)
- 2) ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2022 r. poz. 1700, z późn. zm.)
- 3) rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798)
- 4) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (poz. 1870)
- 5) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604)

Odpowiedzialność nauczycieli, wychowawców, innych pracowników pedagogicznych oraz pracowników niebędących nauczycielami za udzielanie pomocy dzieciom krzywdzonym wynika również z:

- 1) Kodeksu postępowania karnego – art. 304: Art. 304.

§ 1.

Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję. Przepisy art. 148a oraz art. 156a stosuje się odpowiednio.

§ 2.

Instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

§ 3.

Zawiadomienie o przestępstwie lub własne dane świadczące o popełnieniu takiego przestępstwa, co do którego obowiązkowe jest prowadzenie śledztwa przez prokuratora, Policja przekazuje wraz z zebrany materiał niezwłocznie prokuratorowi.

2) Kodeksu karnego – art. 162, art. 240:

Art. 162.

§ 1.

Kto człowiekowi znajdującemu się w położeniu grożącym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu nie udziela pomocy, mogąc jej udzielić bez narażenia siebie lub innej osoby na niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2.

Nie popełnia przestępstwa, kto nie udziela pomocy, do której jest konieczne poddanie się zabiegowi lekarskiemu albo w warunkach, w których możliwa jest niezwłoczna pomoc ze strony instytucji lub osoby do tego powołanej.

Art. 240.

§ 1.

Kto, mając wiarygodną wiadomość o karalnym przygotowaniu albo usiłowaniu lub dokonaniu czynu zabronionego określonego w art. 118, art. 118a, art. 120–124, art. 127, art. 128, art. 130, art. 134, art. 140, art. 148, art. 148a, art. 156, art. 163, art. 166, art. 189, art. 197 § 3–5, art. 198, art. 200, art. 252 lub przestępstwa o charakterze terrorystycznym, nie zawiadamia niezwłocznie organu powołanego do ścigania przestępstw, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2.

Nie popełnia przestępstwa określonego w § 1, kto zaniechał zawiadomienia, mając dostateczną podstawę do przypuszczenia, że wymieniony w § 1 organ wie o przygotowywanym, usiłowanym lub dokonanym czynie zabronionym; nie popełnia przestępstwa również ten, kto zapobiegł popełnieniu przygotowywanego lub usiłowanego czynu zabronionego określonego w § 1.

§ 2a.

Nie podlega karze pokrzywdzony czynem wymienionym w § 1, który zaniechał zawiadomienia o tym czynie.

§ 3.

Nie podlega karze, kto zaniechał zawiadomienia z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu.

3) Kodeksu postępowania cywilnego – art. 572:

§ 1.

Każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy.

§ 2.

Obowiązek wymieniony w § 1 ciąży przede wszystkim na urzędach stanu cywilnego, sądach, prokuratorach, notariuszach, komornikach, organach samorządu i administracji rządowej,

organach Policji, placówkach oświatowych, opiekunach społecznych oraz organizacjach i zakładach zajmujących się opieką nad dziećmi lub osobami psychicznie chorymi.

4) Konwencji o Prawach Dziecka.

Zgodnie z definicją WHO, krzywdzenie dziecka to każde zamierzone lub niezamierzone działanie osoby dorosłej, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny dziecka. Obowiązkiem osoby, która dowiaduje się że dziecko jest krzywdzone, jest podjęcie działań mających na celu zatrzymanie krzywdzenia.

W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadzić należy w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. Jeżeli osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie wobec dziecka, jest któraś z tych osób, to działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności osoby mu najbliższej i pełnoletniej oraz – w miarę możliwości – w obecności psychologa.

§ 1.

Zasady postępowania w sytuacji uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia dziecka w rodzinie.

1. W przypadku uzyskania informacji, że w stosunku do ucznia, który nie ukończył 18 lat, zachodzi uzasadnione podejrzenie, że jest ofiarą przemocy w rodzinie nauczyciel powinien sporządzić notatkę służbową i niezwłocznie przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy/dyrektorowi Szkoły.
2. Wychowawca:
 - 1) przeprowadza rozmowę z uczniem: buduje relację opartą na zaufaniu, wyjaśnia, że krzywdzenie dzieci to łamanie prawa i poważna sprawa, która wymaga pomocy innych, zaufanych osób, np. lekarza lub pedagoga/psychologa. Informuje również o konieczności kontaktu z rodzicami, gwarantując dziecku bezpieczeństwo. Wychowawca ucznia niekomunikującego się werbalnie zgłasza sprawę do rozpatrzenia przez zespół ds. udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej; 2) nawiązuje pilnie kontakt z rodzicami (jednym z rodziców), informuje o stanie dziecka, (np. konieczności przebadania dziecka przez lekarza) oraz o ewentualnych konsekwencjach prawnych stosowania przemocy wobec dziecka;
 - 3) sporządza notatkę opisującą: wygląd dziecka, dolegliwości, stan zdrowia, uzyskane informacje oraz podjęte przez siebie działania;
 - 4) w pracy wychowawczej wspiera dziecko, zabiega o prawidłową integrację dziecka z zespołem klasowym, tworzy atmosferę bezpieczeństwa i pełnej akceptacji;
 - 5) systematycznie współpracuje z rodzicami i nauczycielami uczącymi dziecko.

§ 2.

- I. Wychowawca w przypadku uznania, wspólnie z nauczycielami i specjalistami pracującymi z dzieckiem, że ujawnione problemy nie wskazują na konieczność zgłoszenia podejrzenia o stosowaniu przemocy wobec dziecka i że jest możliwa współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi/jednym z rodziców/opiekunów:
 - 1) wzywa do Szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia na zebranie zespołu ds. udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w celu omówienia zauważonych problemów i zawiera z rodzicami/rodzicem kontrakt o współpracy na rzecz poprawy sytuacji dziecka i rodziny;
 - 2) podejmuje działania wynikające z potrzeb dziecka i rodziny w celu:
 - wzmocnienia dziecka, udzielenia wsparcia w sytuacji kryzysowej i traumatycznej poprzez zapewnienie mu pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie Szkoły,
 - wspierania rodziny poprzez wskazanie instytucji oferujących np. poradnictwo, konsultacje psychologiczne, terapię uzależnień, terapię dla sprawców przemocy, grupy wsparcia, warsztaty umiejętności wychowawczych,

- udzielenia pomocy w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych bądź kierowanie do mediatorów,
- zabezpieczenia socjalnego poprzez wskazanie instytucji oferujących: np. poradnictwo i pomoc w poszukiwaniu pracy, zorganizowanie pomocy finansowej, rzeczowej, ciepłego posiłku w szkole, itp.

II. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez Szkołę, o podejrzeniu krzywdzenia dziecka dyrektor Szkoły niezwłocznie zawiadamia policję lub prokuraturę.

§ 3.

W przypadku zdiagnozowania bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia dziecka:

- 1) dyrektor Szkoły powiadamia policję/ prokuraturę rejonową o podejrzeniu popełnienia przestępstwa;
- 2) upoważniony przez dyrektora pracownik wypełnia część A „Niebieskiej Karty” i przekazuje niezwłocznie przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego;
- 3) dalszy tok postępowania leży w kompetencji odpowiednich instytucji.

§ 4.

W ramach profilaktyki, Szkoła współpracując z Policją, organizuje:

- 1) spotkania nauczycieli z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich i patologii o tematyce dotyczącej zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym;
- 2) spotkania tematyczne uczniów Szkoły z Policją, m. in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości, zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń;
- 3) informuje policję o zdarzeniach noszących znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji zaistniałych na terenie Szkoły.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYINSTYTUCJONALNA:

Szkoła współpracuje z:

- MGOPS
- Policją
- sądem rodzinnym
- kuratorem
- służbą zdrowia

oraz uczestniczy w pracach grup diagnostyczno-pomocowych (GDP)

Standard III

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”

1. Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamianie sądu opiekuńczego następuje w przypadku uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia dziecka, niezwłocznie, a w razie potrzeby równolegle z przepisami wewnętrznymi o których mowa w niniejszych Standardach.
2. Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego do organów ścigania składa dyrektor Szkoły.
3. Zawiadomienie do sądu opiekuńczego składa dyrektor Szkoły.

4. Procedura „Niebieskiej Karty” jest wszczynana w przypadku uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia dziecka, poprzedzonego przeprowadzeniem procedury wewnętrznej, o której mowa w niniejszych Standardach.
5. Osobą odpowiedzialną za wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” jest każdy nauczyciel, który ma podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego.
6. Oryginał części A „Niebieskiej Karty” przekazywany jest przewodniczącemu zespołu interwencyjnego przez dyrektora Szkoły – kopia pozostaje w dokumentacji Szkoły.

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu:

- 1) nauczyciel/wychowawca
- 2) pedagog szkolny
- 3) psycholog
- 4) pedagog specjalny

Osoby odpowiedzialne za udzielanie wsparcia małoletniemu:

- 1) nauczyciel, który jako pierwszy pozyskał informację o zdarzeniu zagrażającym małoletniemu
- 2) wychowawca ucznia
- 3) psycholog
- 4) pedagog

Standard IV

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

1. Przegląd Standardów prowadzi komisja powołana przez dyrektora.
2. Komisja dokonuje także oceny standardów w celu zapewnienia ich ewentualnego dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami.
3. Komisja sporządza protokół z przeglądu i oceny Standardów, w którym zamieszcza również wnioski z przeprowadzonego przeglądu i oceny.
4. W przypadku potrzeby aktualizacji Standardów dyrektor powołuje zespół, który wprowadza zmiany rekomendowane w protokole.
5. Z zaktualizowanymi Standardami zapoznawani są wszyscy pracownicy Szkoły, uczniowie i rodzice uczniów.
6. Zaktualizowane Standardy udostępniane są także na stronie internetowej Szkoły.

Standard V

Zasady przygotowania personelu Szkoły do stosowania standardów oraz sposobu dokumentowania tej czynności

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie do stosowania standardów przez:
 - 1) pracowników pedagogicznych jest dyrektor.
 - 2) pracowników niepedagogicznych jest dyrektor.
2. Pracownicy pedagogiczni zapoznawani są ze standardami podczas zebrania rady pedagogicznej.
3. Pracownicy niepedagogiczni przygotowani są do stosowania standardów podczas zebrania.
4. Zebranie rady pedagogicznej jest protokołowane zgodnie z zasadami protokołowania zebrania rady.
5. Protokół z zebrania pracowników niepedagogicznych sporządza osoba prowadząca zebranie. Protokół przechowywany jest w dokumentacji szkolnej.
6. Po zapoznaniu się ze standardami i zasadami ich stosowania, każdy pracownik podpisuje imienne oświadczenie, które przechowywane jest w dokumentacji Szkoły.

Standard VI

Zasady i sposób udostępniania standardów

1. Rodzice uczniów zapoznawani są ze Standardami podczas zebrań klasowych.
2. Standardy udostępnione są w wersji zupełnej i skróconej:
 - na stronie internetowej Szkoły;
 - w bibliotece szkolnej (w formie papierowej) ;
 - na tablicy w widocznym miejscu (w wersji skróconej , przeznaczonej dla uczniów).

Standard VII

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych zdarzeń krzywdzenia małoletniego

Dokumentowanie zgłoszonych zdarzeń zagrażających dobru małoletniego:

- 1) notatka służbowa
- 2) protokół ze spotkania z rodzicami/rodzicem
- 3) kwestionariusz diagnostyczny – wzór określony w załączniku do Standardów
- 4) kopia części A „Niebieskiej Karty”
- 5) dokumentacja potwierdzająca zgłoszenia do uprawnionych organów zewnętrznych

Dokumenty przechowywane są w gabinecie Pani Dyrektor, która ma do nich dostęp przez okres zgodnie z przepisami kancelaryjno-archiwalnymi Szkoły (minimum 5 lat).

Zasady klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji dotyczącej zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru dziecka określone są w dokumentacji dotyczącej pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniom.

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone:

- uczniowie powinni czuć się w środowisku klasowym i szkolnym dobrze i bezpiecznie, aby nic im nie przeszkadzało w wypełnianiu przydzielonych zadań i obowiązków.
- uczniowie powinni akceptować indywidualność każdego i uszanować inne zainteresowania oraz mieć poczucie obowiązku spieszenia z pomocą tym, którzy radzą sobie gorzej.
- dobrostan emocjonalny i psychiczny uczniów oparty jest na ciepłej i otwartej komunikacji, zainteresowaniu uczniami, budowaniu zaufania, zapewnianiu odpowiedniego wsparcia emocjonalnego, rozpoznawaniu możliwości wszystkich uczniów, skupianiu się na budowaniu w uczniach zdolności do autonomii i odkrywania samych siebie.
- bezpieczne, pełne szacunku wzajemne relacje prowadzą do zwiększonego zaangażowania uczniów w naukę, poczucia bezpieczeństwa w szkole oraz zmniejszenia uczucia lęku i stresu szkolnego.
- zadaniem nauczyciela – wychowawcy jest zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i akceptacji wszystkim uczniom oraz danie równej szansy zdobycia wiedzy i odnalezienia swojego miejsca w klasie.

Przemoc w szkole nie jest akceptowalna, ponieważ:

- narusza podstawowe prawa dziecka: do godności osobistej, życia w poczuciu bezpieczeństwa;
- wywiera bardzo negatywny wpływ na dziecko poszkodowane, powodując obniżenie poczucia własnej wartości, spadek motywacji do nauki, depresję, alienację społeczną, myśli samobójcze;
- wywiera negatywny wpływ na sprawców poprzez utrwalanie nieodpowiednich zachowań wobec

- rówieśników, demoralizację, przyczynianie się w przyszłości do problemów z prawem;
- wywiera negatywny wpływ na obserwatorów, powodując zubożenie na krzywdę;
- ma tendencję do eskalowania i zwykle bez interwencji dorosłych sama się nie kończy;
- wpływa negatywnie na klimat klasy i Szkoły.

Zabronione jest dręczenie lub prześladowanie szkolne, tj. przemoc psychiczna (np. obrażanie, wyśmiewanie, plotki, odtrącanie), werbalna, materialna, cyfrowa, seksualna, fizyczna, groźna przemoc fizyczna, wymuszanie. O zjawisku tym mowa jest wówczas, gdy proces stosowania przemocy jest długotrwały, ma charakter grupowy – ofiary, agresorzy i świadkowie są w tę przemoc wplątani, występuje dysproporcja między sprawcą a ofiarą, utrzymuje się atmosfera zastraszenia w grupie.

Zachowania niedozwolone:

W relacjach rówieśniczych jest zabroniona agresja słowna to: ubliżanie, dokuczanie, zastraszanie, wyśmiewanie, grożenie, obrzucanie wyzwiskami, kpiny, ośmieszanie.

Zabroniona jest agresja fizyczna, podczas której dochodzi do kontaktu fizycznego pod postacią popychania, bicia, kopania, plucia, zadawania ran, podcinania, kradzieży pieniędzy lub przedmiotów, zamykania, niszczenia własności, zabierania rzeczy lub pieniędzy przy użyciu siły lub groźby jej użycia.

Formą przemocy bez użycia słów i kontaktu fizycznego są wrogie gesty, miny, izolowanie, manipulowanie związkami.

Zabroniona jest także cyberprzemoc tj. przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych (przede wszystkim Internetu, smartfona), tj. nękanie, straszenie, szantażowanie z wykorzystaniem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów w sieci oraz podszywanie się pod kogoś.

Zabronione jest noszenie i używanie niebezpiecznych narzędzi.

Standard VIII

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

1. Na terenie Szkoły zabrania się:

- 1) korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych służących do przekazu informacji
- 2) nagrywania dźwięku, obrazu oraz fotografowania za pomocą telefonu lub innych urządzeń elektronicznych
2. Dopuszcza się używanie urządzeń multimedialnych na zajęciach edukacyjnych, jeżeli wymaga tego tok zajęć lub program nauczania, za zgodą prowadzącego zajęcia.
3. Dozwolone jest użycie telefonu komórkowego na zajęciach edukacyjnych w celu ratowania życia lub zdrowia.
4. W razie niedozwolonego używania telefonu komórkowego lub innych urządzeń elektronicznych przez uczniów, mogą być zastosowane kary, o których mowa w statucie Szkoły.
5. Szkoła, zapewniając uczniom dostęp do Internetu, instaluje i aktualizuje oprogramowanie zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.
6. Na terenie Szkoły dostęp dziecka do Internetu możliwy jest pod nadzorem nauczyciela - podczas lekcji z zajęć komputerowych, lekcji bibliotecznych, zajęć pozalekcyjnych oraz na zajęciach świetlicowych;
7. Zasady korzystania z Internetu określone są w regulaminie Szkoły.
8. Nauczyciel prowadzący zajęcia lub sprawujący opiekę nad uczniami jest zobowiązany do

zapewnienia bezpiecznego korzystania z Internetu przez uczniów.

9. Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu zapewnia się zainstalowanie i aktualizowanie:
 - oprogramowanie filtrujące treści internetowe;
 - oprogramowanie monitorujące korzystanie przez dzieci z Internetu;
 - oprogramowanie antywirusowe;
10. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, pracownik ustala, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzania.
11. Informacje o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, pracownik Szkoły przekazuje dyrektorowi.
12. Dyrektor z pedagogiem przeprowadza z dzieckiem rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie.
13. Jeżeli w wyniku rozmowy pedagog uzyska informacje, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania zgodnie z procedurą.
14. Szkoła zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu przy komputerach, z których możliwy jest dostęp swobodny.

Procedury ochrony

1. Podstawowe formy zjawiska cyberprzemocy:
nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.
2. W każdej sytuacji w trakcie ustalania okoliczności trzeba ustalić charakter zdarzenia (wagę szkody, jednorazowość lub powtarzalność).
3. Realizując procedurę należy unikać działań, które mogłyby wtórnie piętnować ofiarę lub sprawcę (np.: wywoływania ucznia z lekcji, konfrontowania ofiary i sprawcy).
4. Trzeba dokonać oceny, czy zdarzenie wyczerpuje symptomy cyberprzemocy, czy jest np. niezbyt udanym żartem (wówczas należy podjąć działania profilaktyczne mające na celu niedopuszczenie do tego typu zachowań).
5. Należy zabezpieczyć wszystkie dowody związane z aktem cyberprzemocy (wydruk, zrzut ekranu, zapis strony).
6. Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem Szkoły, pedagog szkolny powinien przeprowadzić z nim rozmowę o jego zachowaniu. Rozmowa ta ma służyć ustaleniu okoliczności zdarzenia, ustaleniu przyczyn takiego zachowania, a także próbie rozwiązania sytuacji konfliktowej.
7. W pierwszej kolejności należy udzielić wsparcia ofierze. Musi się ona czuć bezpieczna i zaopiekowana przez dorosłych - na poczucie bezpieczeństwa dziecka wpływa bowiem fakt, że wie ono, iż Szkoła podejmuje kroki w celu rozwiązania problemu.
8. Podczas rozmowy z uczniem zgłaszającym, że jest on ofiarą cyberprzemocy, należy zapewnić go, że nie jest winny zaistniałej sytuacji oraz że nikt nie ma prawa zachowywać się w ten sposób wobec niego. Trzeba podkreślić, że dobrze zrobił, ujawniając sytuację.
9. Należy ucznia poinformować, że Szkoła nie toleruje przemocy i że zostaną podjęte odpowiednie procedury interwencyjne. Należy poinformować ucznia o krokach, jakie może podjąć Szkoła, aby zapewnić mu bezpieczeństwo.
10. Należy pomóc ofierze (rodzicom ofiary) w zabezpieczeniu dowodów (to może być dla niej zadanie trudne zarówno ze względów technicznych, jak i emocjonalnych), zerwaniu kontaktu ze sprawcą, zadbanie o podstawowe zasady bezpieczeństwa online (np. nieudostępnianie swoich danych kontaktowych).
11. Pomoc ofierze nie może kończyć się w momencie zakończenia procedury. Należy monitorować

sytuację, obserwować jak sobie radzi w grupie po ujawnionym incydencie cyberprzemocy.

12. W działaniu wobec ofiary należy także włączyć rodziców/opiekunów ofiary – trzeba na bieżąco ich informować o sytuacji.

Jeśli dziecko nie wyraża zgody, należy omówić z nim jego obawy, a jeśli to nie pomaga, powołać się na obowiązujące nas zasady i przekazać informację rodzicom. W trakcie rozmowy z dzieckiem i/lub jego rodzicami/opiekunami, jeśli jest to wskazane, można zaproponować

pomoc

specjalisty (np. psychologa szkolnego, poradni psychologiczno-pedagogicznej) oraz przekazać informację o możliwości zgłoszenia sprawy policji.

13. Należy zadbać o bezpieczeństwo świadków zdarzenia, zwłaszcza, jeśli byli oni osobami ujawniającymi cyberprzemoc. W trakcie rozmowy ze świadkami należy okazać zrozumienie i empatię dla ich uczuć – obawy przed przypięciem łatki „donosiciela”, strachu przed staniem się kolejną ofiarą sprawcy, itp.
14. Samo wystąpienie zjawiska cyberprzemocy nie jest jednoznaczne z koniecznością zaangażowania Policji i sądu rodzinnego – działania wychowawcy powinny umożliwiać rozwiązanie sytuacji problemowej na poziomie pracy wychowawczej.
15. Szkoła powiadomi odpowiednie służby (np. policję, sąd rodzinny), gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, zastosowanie konsekwencji określonych w Statucie, interwencja psychologiczno - pedagogiczna), a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów (np. nie ma zmian postawy ucznia, poprawy zachowania).
16. O sytuacjach, w których zostało naruszone prawo (groźba karalna – art. 190 kk, uporczywe nękanie, podszywanie się – art. 190a kk, zmuszanie do określonego działania – art. 191 kk, naruszenie intymności seksualnej, utrwalenie wizerunku nagiej osoby bez jej zgody – art. 191a kk, zniesławienie – art. 212 kk, zniewaga – art. 216 kk) powiadamiana jest Policja
17. Za zgłoszenie naruszenia prawa odpowiada dyrektor Szkoły.
18. Koordynatorem działań w przypadku cyberprzemocy jest Dyrektor Szkoły oraz psycholog i pedagog szkolny.

Przepisy końcowe

1. Polityka wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia tj.15.02.2024 r. na podstawie Ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 1606).
2. Udostępnienie Standardów ochrony małoletnich następuje w sposób dostosowany zarówno do pracowników szkoły, opiekunów, jak i uczniów, tak, aby każdy mógł z łatwością zapoznać się z nimi i je stosować.

Standardy Ochrony Małoletnich obowiązują w szkole od dnia 15 sierpnia 2024 roku.

Wykaz załączników:

Załącznik nr 1 – Karta interwencji

Załącznik nr 2 – Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony małoletnich

Załącznik nr 3 – Oświadczenie o znajomości i przestrzeganiu zasad zawartych w Standardach ochrony małoletnich w Szkole Podstawowej im. Św. Jadwigi Królowej w Klimontowie

Załącznik nr 4 – Oświadczenie opiekuna małoletniego o zapoznaniu się z obowiązującymi standardami ochrony małoletnich w Szkole Podstawowej im. Św. Jadwigi Królowej w Klimontowie.

Załącznik nr 5 – Ocena standardów ochrony małoletnich - Ankieta dla pracowników Szkoły

Załącznik nr 6 – Ocena standardów ochrony małoletnich - Ankieta dla rodziców/opiekunów prawnych

Załącznik nr 7 – Ocena standardów ochrony małoletnich - Ankieta dla uczniów.